

สุนทรพจน์.....? เศรษฐกิจพอเพียง?

นำเสนอเมื่อ : 3 ก.ย. 2552

เอามาให้ดูเพื่อเป็นตัวอย่างการเขียน... อาจใช้เป็นตัวอย่างเรียงความ หรือบทความ ก็ได้ค่ะ

“เศรษฐกิจพอเพียง”

เศรษฐกิจพอเพียงเพียงพออยู่   เพียงพอรู้พออ้อมชูตัวเองไหว

ดูดำรัสเอกบดินทร์ปิ่นชาติไทย   ฐ ตรีสไว้เป็นแนวทางสร้างสุขตน

รู้ประมาณ รู้จักออม รู้จักอด   ละลดสิ่งฟุ่มเฟือยไม่เกิดผล

กินของไทยใช้ของไทยไทยทุกคน   ความยากจนจะห่างไกลไทยยั่งยืน

ตลอดระยะเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นเวลา 60 ปีที่ผ่านมาแล้ว พระองค์ทรงทุ่มเทพระวรกาย พระสติปัญญา ปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่หนักน้าปการ และทรงริเริ่มโครงการใหม่ ๆ นับพัน ๆ โครงการ เพื่อมุ่งช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่ราษฎรประสบอยู่ โดยให้ประชาชนมีความแข็งแรง สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งโครงการต่าง ๆ ล้วนประสบความสำเร็จอย่างงดงามเป็นรูปธรรม และในวันนี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะพระปรีชาสามารถของพระองค์ ในदानเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้น

“เศรษฐกิจพอเพียง”

เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำ แนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง การที่พระองค์ได้ทรงคิดและตระหนักมาช้านานว่า หากเราไม่ไปพึ่งพา ยึดติดอยู่กับกระแสจากภายนอกมากเกินไป จนได้ครอบงำความคิดในลักษณะดั้งเดิมแบบไทยๆไปหมด มีแต่ความทะเยอทะยานบนรากฐานที่ไม่มั่นคงเหมือนลักษณะฟองสบู่ วิกฤตเศรษฐกิจเช่นนี้อาจไม่เกิดขึ้น หรือไม่หนักหนาสาหัสจนเกิดความเดือดร้อนกันถ้วนทั่วเช่นนี้ ดังนั้น "เศรษฐกิจพอเพียง" จึงได้สื่อความหมาย ความสำคัญในฐานะเป็นหลักการสังคมที่พึงยึดถือ โดยมีแนวคิดที่แบ่งที่ดินออกเป็นสวน ๆ เพื่อทำกิจการต่าง ๆ คือ สรรหา 30 % นาข้าว 30 % พืชสวน พืชไร่ 30 % และที่อยู่อาศัยอีก 10 % แนวคิดนี้มุ่งหวังให้ราษฎรสามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อสุรุ่ยสุร่าย เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแก่งแย่งกัน หากเราปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทของพระองค์ลวนประสพแต่ความสุข ไม่มีหนี้สิน อีกทั้งยังมีผลผลิตมากมายหลายชนิดพอเลี้ยงตัวเองได้อย่างมีความสุข แม้จะไม่ร่ำรวยรวดเร็ว แต่ในยามปกติก็จะทำให้ร่ำรวยมากขึ้น ในยามทุกข์ภัยก็ไม่ขาดแคลน และสามารถจะฟื้นตัวได้เร็วกว่า โดยไม่ต้องหวังความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากเกินไป ฉะนั้นความพอมี พอกินจะสามารถอ้อมชูตัวได้

ทำให้เกิดความเข้มแข็ง และความพอเพียงนั้นไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง แต่มีการแลกเปลี่ยนกันไ้ระหว่างหมู่บ้าน เมือง และแม้กระทั่งระหว่างประเทศ ที่สำคัญคือการบริหาริโคนั้นจะทำให้เกิดความรู้ที่จะอยู่ร่วมกับระบบ รักษาธรรมชาติ ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง เพราะไม่ต้องทิ้งถิ่นไปหางานทำ เพื่อหารายได้มาเพื่อการบริโภคที่ไม่พอเพียง

หลักการพิจารณาเศรษฐกิจพอเพียง คือชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ไ้ตลอดเวลา และเป็นมุมมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

ส่วนคำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง

ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง

การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องของตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง

การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปไ้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย

มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เพื่อให้เข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

วันนี้ขอยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในระดับชาติ ของเรา คือคุณแหลม ยโสธร อยู่เลขที่ 147 หมู่ 11 บ้านโนนยาง อำเภอกุดชุม

เขามีแนวคิดที่ว่าทุกวันนี้ชาวนาไม่ได้เป็นอาชีพในฝันของคนไทย เหตุเพราะคิดความนั้นเป็นอาชีพ ที่ไม่นาพิสมัย แต่สำหรับคนกลุ่มหนึ่ง ชาวนา นั่นคือชีวิตจริง และเป็นจริงมาทุกขณะชีวิต

ความคิดดังกล่าวคือสิ่งเดียวกับแนวคิดในการดำรงอยู่ของกลุ่ม ที่มีชื่อเรียกว่า “อรรหันตชาวนา” ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของชาวนาแห่งบ้านโนนยาง อ.กุดชุม จ.ยโสธร ที่มีแนวคิดในการทำเกษตรแบบผสมผสานและเน้นการพึ่งตัวเองเป็นหลัก ไม่ได้อยู่ภายใต้ระบบทุนนิยม ซึ่งผู้ที่เป็นแฟนรายการ “คนค้นคน” คงจะคุ้นกับชื่อของ “แหลม อรรหันตชาวนา”

ในฐานะแกนนำคนสำคัญของกลุ่ม เป็นอย่างดี ที่น่าสนใจยิ่งก็คือ ล่าสุดได้มีการจัดสร้างโรงเรียนอรรหันต

ชาวนาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวคิดของแหลม ให้แพร่หลายเป็นแบบอย่างของวิถีแห่งความพอเพียง ซึ่งหากจะอธิบายให้เข้าใจถึงความ เป็นแหลมด้วยประโยคสั้นๆ คงต้องพูดถึงแนวคิดของเขาที่ “ไม่ออกไปหาเงิน แต่ให้เงินเขามาหาเอง”

ในฐานะของเขามีทั้งการเลี้ยงกบ เลี้ยงปลา ปลูกสมุนไพร และปลูกข้าว ซึ่งเป็นการเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานสามารถเก็บดอกเก็บผลกินได้ตลอดปี เขาจะไม่เน้นปลูกผักจำพวกผักคะน้าหรือผักกาด เพราะนอกจากอายุจะสั้น ต้องคอยปลูกใหม่ตลอดเวลาหลังจากออก ผลผลิตแล้ว เพราะพืชพวกนี้ยังไม่มีความสามารถที่จะเติบโตได้ด้วยตัวเอง ต้องเอาปุ๋ยเอายาฆ่าแมลงไปเร่งถึงจะโตจะเห็นได้ว่าเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานที่ว่านี้ ประสบความสำเร็จเพราะตั้งอยู่บนแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

อันที่จริงมีตัวอย่างอีกมากมายที่ดำเนินชีวิตบนความพอเพียงตามแนวพระราชดำริ แล้วประสบความสำเร็จ แต่ไม่อาจนำมากล่าว ณ ที่นี้ได้ในเวลาอันจำกัด

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานให้กับพสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศให้ใช้ชีวิตอย่างพอมี พอกิน พอใช้ ไม่ฟุ้งเฟ้อ เพื่อให้ชาวไทยทั้งชาติสามารถพ้นฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจไปได้

ปัจจุบัน

แม้ว่าเศรษฐกิจของไทยจะดีขึ้นบ้างตามลำดับก็ไม่ได้หมายความว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจะถูกมองข้าม หรือยุติลงแค่นั้น
ทว่ากลับได้รับการยอมรับในการนำมาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ให้ก้าวไปสู่ความยั่งยืนต่อไปในอนาคต เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติที่มีความลุ่มลึก
และมีความเป็นองค์รวมรอบด้านทุกมิติ
ตลอดจนมีความเป็นสากลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในสังคมทุกระดับทุกภาคส่วน และเกิดประโยชน์สุขอย่างแท้จริง

เศรษฐกิจพอเพียงเสียงจากพ่อ

อย่ารีรอขอให้จำทำให้เห็น

กินพอดีมีพอรูปร่างกระเต็น

หายลำเค็ญเป็นเศรษฐีมีสุขพลัน

อยู่พอเพียงเลี้ยงตัวได้ไม่อายอด

เพราะต้องจดจ่ายและรับดับกระสันต์

รับเท่าใดไม่จ่ายหมดทดไว้กัน

รายนีรันดร์มันสายกลางทางสมดุล

*****

โดย จิราภรณ์ หอมกลิ่น